

BİLECİK ŞEYH EDEBALI ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ
PROTOHİSTORYA VE ÖNASYA ARKEOLOJİSİ - YL
(2025 - 2026) Ders Bilgi Formu

Ders Adı	Kodu	Yarıyıl	T+U Saat	AKTS	Z / S
Doğu Anadolu Erken Transkafkasya (Karaz) Kültürü	PÖA5014		3 + 0	7,5	Seçmeli
Birim Bölüm	Protohistorya ve Önasya Arkeolojisi - YL - Lisansüstü (Yüz yüze /Online)				
Amaç	Karaz Kültürü hakkında bilgi sahibi olunmasını sağlamak.				
Ders İçeriği	Geç Uruk Döneminden itibaren Doğu Anadolu'da ortaya çıkan çanak çömlek grupları ile bunların yayılım alanları ve çevre bölge örnekleriyle olan ilişkileri konusunda giriş niteliğinde bilgiler verilmektedir. Bu kapsamda önce Geç Uruk Çağı çanak çömleği ve yayılımı ele alınmaktadır. Daha sonra da kültürel anlamda Mezopotamya'nın ayrılmaz bir parçası olan Güneydoğu Anadolu İlk Tunç Çağı çanak çömlek grupları ile çekirdek bölgesi Kafkaslar ve Doğu Anadolu olan Karaz çanak çömleğinin yayılım alanı, özellikleri ve gelişimi hakkında bilgiler verilmektedir				
Ders Kaynakları	ARSEBÜK, Güven (1974). Altınova'da Koyu Yüzlü Açıklı ve Karaz Türü Çanak Çömlek Arasındaki ilişkileri Sorunu; Kalkolitik Devir ve İlk Tunç Çağı I'e Geçiş_ Evresinde Elazığ Altınova bölgesinden Ele Geçen Koyu Yüzlü Açıklı Mallar _ile Karaz Türü Çanak Çömlek Grubu İlişkileri Sorunu Üzerine bir Araştırma, Yayınlanmamış Doktora Tezi, İstanbul: İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü., ARSEBÜK, Güven (1979). "Altınova'da (Elazığ) Koyu Yüzlü Açıklı ve Karaz Türü Çanak Arasındaki ilişkiler", Türk Tarih Kongresi VIII, Ankara 1976. Kongreye Sunulan Bildiriler I, s. 81-82, Ankara., IŞIKLI, Mehmet (2005). Doğu Anadolu Erken Transkafkasya Kültürünün Karaz, Pulur ve Güzelova Malzemesi Işığında Tekrar Değerlendirilmesi, Yayınlanmamış Doktora Tezi, İzmir: Ege Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü., HAUPTMANN, Harald (1982). "Norşuntepe Kazıları 1974", Keban 1982, s. 13-40, Ankara., KOZBE, Gülriz (1995). "Muş Ovası Yüzey Araştırmalarında Ele Geçen Erken Transkafkasya Çanak Çömleği Işığında Bölgenin Erken Tunç Çağı'nın Yeniden Değerlendirilmesi", Ege Üniversitesi Arkeoloji Dergisi III, s. 35-50, İzmir., SAGONA, Antonio and SAGONA, Claudia (2003). "The Upper Levels at Sos Höyük, Erzurum: A Reinterpretation of the 1987 Campaign", Anatolian Antiqua XI, s. 101-109., ARSEBÜK, Güven (1974). Altınova'da Koyu Yüzlü Açıklı ve Karaz Türü Çanak Çömlek Arasındaki ilişkileri Sorunu; Kalkolitik Devir ve İlk Tunç Çağı I'e Geçiş_ Evresinde Elazığ Altınova bölgesinden Ele Geçen Koyu Yüzlü Açıklı Mallar _ile Karaz Türü Çanak Çömlek Grubu İlişkileri Sorunu Üzerine bir Araştırma, Yayınlanmamış Doktora Tezi, İstanbul: İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü., ARSEBÜK, Güven (1979). "Altınova'da (Elazığ) Koyu Yüzlü Açıklı ve Karaz Türü Çanak Arasındaki ilişkiler", Türk Tarih Kongresi VIII, Ankara 1976. Kongreye Sunulan Bildiriler I, s. 81-82, Ankara., IŞIKLI, Mehmet (2005). Doğu Anadolu Erken Transkafkasya Kültürünün Karaz, Pulur ve Güzelova Malzemesi Işığında Tekrar Değerlendirilmesi, Yayınlanmamış Doktora Tezi, İzmir: Ege Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü., HAUPTMANN, Harald (1982). "Norşuntepe Kazıları 1974", Keban 1982, s. 13-40, Ankara., KOZBE, Gülriz (1995). "Muş Ovası Yüzey Araştırmalarında Ele Geçen Erken Transkafkasya Çanak Çömleği Işığında Bölgenin Erken Tunç Çağı'nın Yeniden Değerlendirilmesi", Ege Üniversitesi Arkeoloji Dergisi III, s. 35-50, İzmir., SAGONA, Antonio and SAGONA, Claudia (2003). "The Upper Levels at Sos Höyük, Erzurum: A Reinterpretation of the 1987 Campaign", Anatolian Antiqua XI, s. 101-109.				

Hafta	Konu
1	Giriş
2	Doğu Anadolu Bölgesi'nin Coğrafi Yapısı
3	Doğu Anadolu Geç Kalkolitik Dönem çanak çömleği
4	Karaz çanak çömleğinin gelişim evreleri
5	Karaz çanak çömleğinin yayıldığı bölgeler
6	İlk Tunç Çağı'nda Karaz çanak çömleğinin genel özellikleri
7	İlk Tunç Çağı'nda Erzurum ve Elazığ Bölgeleri'nde Karaz Çanak çömleği; Pulur, Karaz, Güzelova, Norşuntepe, Tepecik, Korucutepe vd.
8	Ara sınav
9	İlk Tunç Çağı'nda Malatya Bölgesi'nde Karaz çanak çömleği Arslantepe, Gelinciktepe vd.
10	İlk Tunç Çağı'nda Muş ve Van Bölgeleri'nde Karaz çanak çömleği
11	İlk Tunç Çağı'nda Adıyaman Bölgesi'nde Karaz çanak çömleği Hassek Höyük
12	10. İlk Tunç Çağı'nda Amuk Ovası'nda Karaz çanak çömleği Tell el Judeyde, Teli Dhahab vd.
14	Komşu bölgelerdeki Karaz çanak çömleği ile Doğu Anadolu'daki çağdaşları arasındaki ilişkiler

Ders İş Yüğü	Çalışma Türü / Öğretim Metotlar	Süresi (Saat)	Sayısı
Dinleme ve anlamlandırma	Ders	2	14
Araştırma – yaşam boyu öğrenme, yazma, okuma, Bilişim	Sınıf Dışı Çalışma	2	14
Dinleme ve anlamlandırma, gözlem/durumları işleme, eleştirel düşünme, soru geliştirme	Tartışmalı Ders	2	14
Dinleme ve anlamlandırma, gözlem/durumları işleme, eleştirel düşünme, soru geliştirme, takım çalışması	Beyin Fırtınası	4	14
Araştırma – yaşam boyu öğrenme, yazma, okuma, Bilişim, eleştirel düşünme, soru geliştirme, yönetsel beceriler, takım çalışması	Grup Çalışması	3	14
Ders İş Yüğü:		182	
AKTS (Ders İş Yüğü / 25.5):		7,14	

Program Çıktıları

1	Önasya Tarihöncesi Dönemi ve Protohistorik Dönemi Hakkında Detaylı Bilgi Sahibi Olmak
2	Önasya Uygarlıkları Arasında Kronolojik Bağlantıları Anlamlandırabilmek
3	Edindiği Teorik Bilgiyi Analitik Şekilde Yorumlayabilmek
4	Çalışmasını Bilimsel Bir Dil Kullanarak Sözlü Sunum ve Yazılı Makale Haline Getirebilmek
5	Anadolu Demir Çağı Uygarlıkları Hakkında Bilgi Sahibi Olmak
6	Ege Dünyası Uygarlıkları Hakkında Bilgi Sahibi Olmak
7	Anadolu'nun Komşu Bölgelerle Tarihöncesi Çağlardaki İlişkileri Konusunda Bilgi Sahibi Olmak
1	Sosyo-kültürel sorunlara tarihsel derinlik perspektifinden bakma deneyimleri. Teorik ve pratik olarak edindiği bilgiyi eğitim ve araştırma alanlarında kullanabilir.

Ders Öğrenme Çıktısı - Program Çıktıları (1 -5 Puan Aralığı)

Ders Öğrenme Çıktısı	PÇ 1	PÇ 1	PÇ 2	PÇ 3	PÇ 4	PÇ 5	PÇ 6	PÇ 7
Karaz çanak çömleğinin yayıldığı bölgeler	-	-	-	-	-	-	-	-
İlk Tunç Çağı'nda Muş ve Van Bölgeleri'nde Karaz çanak çömleği öğrenir	-	-	-	-	-	-	-	-
Komşu bölgelerdeki Karaz çanak çömleği ile Doğu Anadolu'daki çağdaşları arasındaki ilişkileri öğrenir	-	-	-	-	-	-	-	-
Doğu Anadolu Geç Kalkolitik Dönem çanak çömleğini öğrenir	-	-	-	-	-	-	-	-
Karaz Kültürü çanak çömleğini öğrenir	-	-	-	-	-	-	-	-
Ortalama Değer	-	-	-	-	-	-	-	-

<https://ebs.bilecik.edu.tr/pdf/dersbilgigetir/428112>